

CENY EU ZA EKOLOGICKOU PRODUKCI

Obecný úvod

S nárůstem ekologické produkce dochází k významnému poklesu používání chemických hnojiv, pesticidů a antimikrobiálních látek. To vše má v konečném důsledku pozitivní dopad na klima, životní prostředí, biologickou rozmanitost i životní podmínky zvířat. Z tohoto důvodu hraje ekologická produkce klíčovou úlohu při dosahování cílů Zelené dohody pro Evropu, strategie „Od zemědělce ke spotřebiteli“ a Strategie v oblasti biologické rozmanitosti. Komise chce proto do roku 2030 zajistit, aby se 25 % zemědělské půdy v EU obdělávalo metodami ekologického zemědělství a aby stoupl i podíl ekologické akvakultury.

Za tímto účelem přijala v březnu 2021 Akční plán pro podporu ekologické produkce¹. Ten staví na premise, že ke stimulaci ekologické produkce je třeba, aby se zvýšila poptávka spotřebitelů po ekologických výrobcích. Proto je nezbytné zvýšit povědomí veřejnosti o tom, v čem ekologická produkce spočívá a jaký je její přínos. Za tímto účelem se na základě akčního plánu pořádá soutěž, v níž budou oceněny mimořádné projekty realizované v rámci ekologického hodnotového řetězce. Ceny za nejkvalitnější projekty budou poprvé uděleny v roce 2022.

Cena bude udělována v sedmi kategoriích (v jedné z nich navíc v mužské a ženské kategorii) :

- Kategorie č. 1: Nejlepší ekofarmář a Nejlepší ekofarmářka
- Kategorie č. 2: Nejkvalitnější region
- Kategorie č. 3: Nejkvalitnější město
- Kategorie č. 4: Nejkvalitnější biodistrikt
- Kategorie č. 5: Nejkvalitnější malý/střední podnik
- Kategorie č. 6: Nejlepší maloobchodní prodejce ekologických potravin
- Kategorie č. 7: Nejkvalitnější restaurace²

Ocenění není finanční povahy. Slavnostní udělení cen proběhne 23. září, tedy při příležitosti Evropského dne ekologické produkce.

Základní informace o soutěžních kategoriích

- **Kategorie č. 1:** V kategorii **Nejlepší ekofarmář / Nejlepší ekofarmářka** budou oceněni zemědělci, kteří vypracovali vynikající, inovativní, udržitelný a inspirativní projekt s reálnou přidanou hodnotou jak pro ekologickou produkci, tak pro spotřebitele.

¹Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o akčním plánu na podporu ekologické produkce:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A52021DC0141>

² Restaurace samostatná či součást hotelu nebo jiného zařízení v rámci gastronomického odvětví

- **Kategorie č. 2:** V kategorii **Nejekologičtější region** bude oceněn takový region, který vypracoval vynikající, inovativní, udržitelný a inspirativní projekt s reálnou přidanou hodnotou jak pro ekologickou produkci, tak pro spotřebitele.
- **Kategorie č. 3:** V kategorii **Nejekologičtější město** bude oceněno takové město, jež vypracovalo vynikající, inovativní, udržitelný a inspirativní projekt s reálnou přidanou hodnotou jak pro ekologickou produkci, tak pro spotřebitele.
- **Kategorie č. 4:** V kategorii **Nejekologičtější biodistrikt** bude oceněna taková oblast, která vypracovala vynikající, inovativní, udržitelný a inspirativní projekt s reálnou přidanou hodnotou jak pro ekologickou produkci, tak pro spotřebitele.
- **Kategorie č. 5:** V kategorii **Nejekologičtější malý/střední podnik** bude oceněn takový podnik, který vypracoval vynikající, inovativní, udržitelný a inspirativní projekt s reálnou přidanou hodnotou jak pro ekologickou produkci, tak pro spotřebitele.
- **Kategorie č. 6:** V kategorii **Nejekologičtější maloobchodní prodejce ekologických potravin** bude oceněn takový maloobchodní prodejce, který vypracoval vynikající, inovativní, udržitelný a inspirativní projekt s reálnou přidanou hodnotou jak pro ekologickou produkci, tak pro spotřebitele.
- **Kategorie č. 7:** V kategorii **Nejekologičtější restaurace** bude oceněno takové stravovací zařízení (samostatné či součástí hotelu nebo jiného gastronomického zařízení), které vypracovalo vynikající, inovativní, udržitelný a inspirativní projekt s reálnou přidanou hodnotou jak pro ekologickou produkci, tak pro spotřebitele.

Kritéria způsobilosti a kritéria výběru vítězných projektů

1. Přihlášky do soutěže o Cenu EU za ekologickou produkci musí splňovat tato kritéria způsobilosti:

a) Přihlášku do jednotlivých kategorií soutěže se musí podat na této stránce:

https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/organic-farming/organic-action-plan/eu-organic-awards_en

Zde najdete odkaz na online přihlášky do jednotlivých kategorií. Termín pro podání přihlášky je 8. června 2022, 23:59:59 (CEST - Central European Summer Time).

b) Přihláška musí být sepsána v jednom z úředních jazyků EU.

c) Přihlásit se může fyzická i právnická osoba s bydlištěm/sídlem v některém z 27 členských zemí EU.

d) Projekty musí být realizovány v EU a jasně se vztahovat k jedné ze sedmi kategorií soutěže vyhlášených v roce 2022. Tentýž projekt nelze do soutěže přihlásit několikrát, např. v různých kategoriích soutěže. Subjekty se mohou do soutěže přihlásit vždy pouze v jedné z kategorií. V jednotlivých kategoriích lze podat maximálně jednu přihlášku.

e) Do soutěže lze přihlásit pouze takový projekt, který již byl plně realizován nebo se nachází v dostatečně pokročilé fázi realizace (tj. realizace projektu by měla umožňovat posouzení konkrétních výsledků a dosažených cílů) – jen tak ho porota může náležitě ohodnotit.

f) Konkrétní kritéria způsobilosti u jednotlivých kategorií:

- **Nejlepší ekofarmář a Nejlepší ekofarmářka:** V souladu s nařízením (EU) č. 2018/848³
- **Nejekologičtější region:** Nejsou zvláštní kritéria způsobilosti.
- **Nejekologičtější město:** Nejsou zvláštní kritéria způsobilosti.
- **Nejekologičtější biodistrikt:** *Biodistriktem* se rozumí zeměpisná oblast, kde zemědělci, veřejnost, turistické kanceláře, sdružení a veřejné orgány uzavírají dohodu o udržitelném řízení místních zdrojů na základě ekologických zásad a postupů.
- **Nejekologičtější malý/střední podnik:** Podnik certifikovaný v souladu s nařízením (EU) 2018/848, který splňuje definici malého či středního podniku⁴ (podnik, který zaměstnává méně než 250 osob a jehož roční obrat nepřesahuje 50 milionů eur, nebo jehož bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 milionů eur) a který vykazuje 100 % ekologickou produkci⁵;
- **Nejlepší maloobchodní prodejce ekologických potravin:** Podnik certifikovaný v souladu s nařízením (EU) 2018/848, který prodává výhradně certifikovanou ekologickou produkci⁶ (s výjimkou nepotravinářských produktů nebo potravinářských produktů, pro něž neexistuje ekologická alternativa)
- **Nejekologičtější restaurace** Podnik, který v jídelním lístku nabízí pokud možno výhradně produkty s osvědčením ekologické⁷ produkce⁸.

2. Přihlášky, které vyhovují kritériím způsobilosti, soutěžní porota posoudí na základě horizontálních kritérií výběru vítězných projektů:

- **Mimořádné výsledky:** Projekt musí prokázat, že se mimořádným způsobem zasloužil o vytvoření skutečné přidané hodnoty v ekologické produkci. To znamená, že jeho výsledky i celkový dopad na tento sektor odpovídají stanoveným cílům. Projekt by měl vykazovat konkrétní vliv na oblast a území, kterého se týká, a jeho výsledky by měly být v souladu s původním záměrem.
- **Inovativní charakter projektu ve vybrané kategorii:** Projekt by měl vynikat svou neotřelostí a novými přístupy, organizačními metodami, nebo by měl zajišťovat (znatelně) lepší výsledky pro ekologickou produkci. Kritéria inovativnosti jsou podrobněji vysvětlena u jednotlivých kategorií.

³ [Nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2018/848 ze dne 30. května 2018 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení Rady \(ES\) č. 834/2007](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32018R0848) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32018R0848>)

⁴ [Doporučení Komise ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků a malých a středních podniků](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32003H0361&from=EN) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32003H0361&from=EN>)

⁵ Ve smyslu ekologických produktů nebo produktů z období přechodu z konvenční na ekologickou produkci

⁶ Ve smyslu ekologických produktů nebo produktů z období přechodu z konvenční na ekologickou produkci

⁷ Ve smyslu ekologických produktů nebo produktů z období přechodu z konvenční na ekologickou produkci

⁸ Podle ustanovení nařízení (EU) č. 2018/848

- **Udržitelnost projektu (environmentální, sociální a hospodářská):** Projekt musí prokázat svou udržitelnost a měl by být nezávisle realizovatelný i v budoucnu.
- **Přenositelnost a replikovatelnost projektu do jiných oblastí v EU:** Projekt musí představovat osvědčený postup v širším kontextu (EU) a měl by prokázat, že je či může být inspirací i v jiných lokalitách. Uchazeč, který projekt předkládá by mělo rovněž doložit, že je schopen efektivně komunikovat jak své cíle, tak výsledky.

Uchazečům budou položeny uzavřené orientační otázky, z nichž některé vycházejí ze čtyř zásad ekologického, udržitelného zemědělství. Tyto otázky jim mají pomoci odpovědi lépe strukturovat, aby měla porota o uchazečích k dispozici dostatečné informace.